

værker, og nu bliver De hans Profet, men der er jo ingen Modsætning mellem os, vi have i Virkeligheden Interesser til fælles. Naar denne lille Hændelse om Jeps Busk falder mig ind i Øjeblikket, saa er det, fordi den illustrerer, at det er meningsløst at sætte de to Sæt Skoler op i Modsætning til hinanden. Men det er ogsaa meningsløst at køre op med den Paa-stand, som det ærede Medlem fra Sæby (Pinstrup) kørte op med, at man kunde kræve, at naar Landbruget slog af paa sine Fordringer, saa skulde andre ogsaa slaa af paa deres, særlig at vi skulde finde os i Indskrænkninger af Undervisningen, som er det, der bærer Fremtiden, fordi man i Landbruget selv gik til Indskrænkninger af noget, som ikke har meget med Fremtiden at gøre, nemlig f. Eks. Husdyrlovens Tilskud og Tilskud af forskellig Art. Lad mig tilføje ganske flygtigt, at selvfølgelig skal jeg i øvrigt ikke komme ind paa Spørgsmaalet om Tolden, men jeg vil kun sige til det ærede Medlem, der kom med de ganske vilde Fantasier om Toldbeskyttelsens Størrelse, at dette har saa meget mindre med denne Sag at gøre, som det er vitterligt for alle, at den Ungdom, som søger de tekniske Skoler, i en ganske overvejende Grad er Bygningshaandværkere, som aldeles intet have med Toldbeskyttelse at gøre, saa det kan man slet ikke nævne i samme Aandedræt.

Jeg kommer saa til nogle Bemærkninger af den højtærede Finansminister, atter om de samme Fagskoler, thi ogsaa den højtærede Finansminister fandt sig foranlediget til at stille sig i deres Række, der ønske Nedsættelser, ganske særlig til Fagskoler. Det er forholdsvis lidt, hvad den højtærede Minister sagde, men jeg ønsker dog at modsige det. Han benægtede, at jeg havde Ret til at sige, at det var uinteresseret, naar Mestrene yde Bidrag til Skolerne, thi, sagde Ministeren, naar Fagets Arbejdere blive dygtigere, saa maa det dog nødvendigvis komme Faget til gode og derigennem ogsaa Mesteren. Deri har den højtærede Minister Ret, men det vil kun sige, det kommer os alle sammen til gode. I første Linie kommer det Forbrugerne til gode, men det kommer hele Samfundet til gode, at den kommende Slægt bliver dygtig; men jeg sagde, at det kommer ikke Mesteren personligt til gode paa samme Maade som Statens Tilskud til Præmier for en Ko eller en Hingst eller til Mergel, til Hededyrkning eller til gratis Planter. Det er ikke noget, han kan putte i sin Lomme, men det kommer hans

hele Stand til gode. Men det, at Mesteren selv bidrager, er uinteresseret, han bidrager ikke for at faa Pengene igen i Lommen, men han bidrager, fordi det er hans Pligt og Skyldighed at hjælpe til at gøre den kommende Slægt dygtig. Selv om det skulde føre til, at han fik en Svend tilbage, som var dygtiggjort, saa maa han betale ham kontant, hvad Dygtiggørelsen sætter vedkommende i Stand til at yde. Saa man kan efter min Mening ikke bestride, hvad jeg har sagt, at det er uinteresserede Bidrag, som gives, og derfor skal man ikke fremtvinge dem paa den Maade, at man siger, at hvis I ikke yde større Bidrag, saa nedsætte vi Statsbidraget. Jeg skal her give et Par Taloplysninger. Jeg har gjort gældende, at i andre Lande maa man yde ganske anderledes fra Statens Side, fordi det der anses for Statens Sag mere eller mindre at bære de Undervisningsanstalter, som hos os vedkommende Stand for en stor Del bærer. Det er saa godt som enestaaende — jeg har sagt det tidligere, og jeg gentager det her —, at man, som Haandværkerstanden her i Landet, frivilligt og uopfordret og ud af egen Lomme yder Bidrag til Grundlæggelse og mere eller mindre Opretholdelse af sine Undervisningsanstalter. Jeg vil nævne et Par Tal, som blev forelagte Finansudvalget for et Par Aar siden, og som stamme fra den daværende Forstander for teknisk Selskabs Skole her i København, Oberstløjtnant Ernst. Han gav nogle statistiske Oplysninger, hvoraf det fremgaar, at Stats- og Kommune-tilskuddene — han gav dem under eet, saa jeg er ogsaa nødt til at tage dem sammen — udgøre pr. Individ ved de tekniske Skoler i København 34 Kr. 18 Ø., i Stockholm 53 Kr. 75 Ø., i Gøteborg 84 Kr. 50 Ø., i Christiania 96 Kr. 80 Ø., saa allerede der oppe ere de paa det nærmeste 3 Gange saa højt som her. Men det særlig skrigende er, at naar vi komme til Tyskland — der havde han Oplysninger fra 19 Skoler, og han tager deres Gennemsnit —, saa ydes der pr. Elev 377 Kr. 30 Ø. Naar saa Forskellen er den, vil jeg sige til den højtærede Finansminister, at man paa Grund af denne frivillige Offer-villighed, som Haandværkets og Industriens Udøvere udvise, staar saadan her i Danmark, at Stat og Kommune kun behøve at udrede 34 Kr. 18 Ø. til hver Elev, medens de i Tyskland maa udrede 11 Gange saa meget, og det forekommer mig da, at der er Grund til at paaskønne denne Offer-villighed bedre end ved paa Finansloven at sige til disse Folk: Vi ere ikke fornøjede